

1.6. Cizinci v ČR podle účelu pobytu

Rozložení účelů pobytu cizinců v ČR bylo mezi roky 2000-2003 poměrně stabilní.

V letech 2000 až 2003 50-55 % cizinců mělo pobyt za účelem ekonomické aktivity, téměř 30 % cizinců pak pobyt za účelem sloučení rodiny. Přibližně u 15 % cizinců byl zjištěn pobyt za účelem usídlení (na základě povolení k trvalému pobytu). (Údaje uvedené v této kapitole se týkají cizinců dlouhodobě migrujících, tj. s délkou pobytu nad 1 rok.)

V letech 2000-2003 přibližně 40 % žen-cizinek mělo pobyt za účelem sloučení rodiny, dalších 35-40 % žen-cizinek pak pobyt za účelem ekonomické aktivity. Pobyt za účelem usídlení byl zaznamenán u 18 % všech žen-cizinek ve zkoumaných letech.

U mužů dominoval pobyt za účelem ekonomické aktivity, pobyt za účelem sloučení rodiny zastoupil až druhou pozici. V letech 2000-2003 mělo pobyt za účelem ekonomické aktivity 60-65 % mužů, přibližně 20 % mužů pak pobyt za účelem sloučení rodiny. Pobyt na základě usídlení byl zjištěn přibližně u 10 % mužů.

Nyní k detailnějšímu rozčlenění pobytů za účelem ekonomické aktivity.

Rozložení cizinců v jednotlivé typy ekonomické aktivity se měnilo v souladu s měnícími se podmínkami, za nichž příslušné pobyty (za daným účelem) bylo možno získat.

V roce 2000 19 % všech žen-cizinek mělo pobyt za účelem podnikání na živnostenský list, 13 % všech žen-cizinek pak pobyt za účelem zaměstnání. Pobyt za účelem účasti v právnické osobě byl zastoupen u 8 % žen-cizinek.

V roce 2003 nejvíce žen-cizinek s pobytem za účelem ekonomické aktivity mělo konkrétně pobyt za účelem zaměstnání, jednalo se o 16 % všech žen-cizinek; 11 % všech žen-cizinek mělo pobyt jako společník v právnické osobě. U 9 % všech žen byl zaznamenán pobyt za účelem podnikání na živnostenský list.

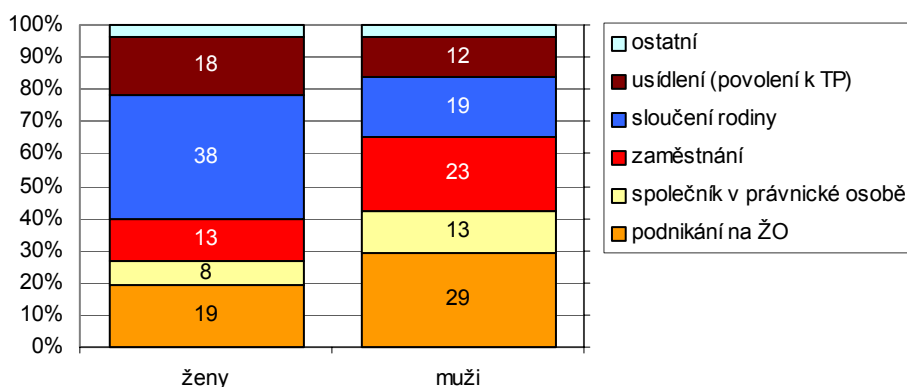
V roce 2000 pobyt za účelem podnikání na živnostenský list byl zjištěn u 29 % všech mužů-cizinců, dalších 23 % mužů mělo pobyt za účelem zaměstnání, 13 % všech mužů-cizinců pak pobyt za účelem účasti v právnické osobě.

V roce 2003 pobyt za účelem podnikání na živnostenský list mělo 15 % všech mužů-cizinců, 19 % všech mužů mělo pobyt jako společník v právnické osobě, u 25 % mužů-cizinců byl zjištěn pobyt za účelem zaměstnání.

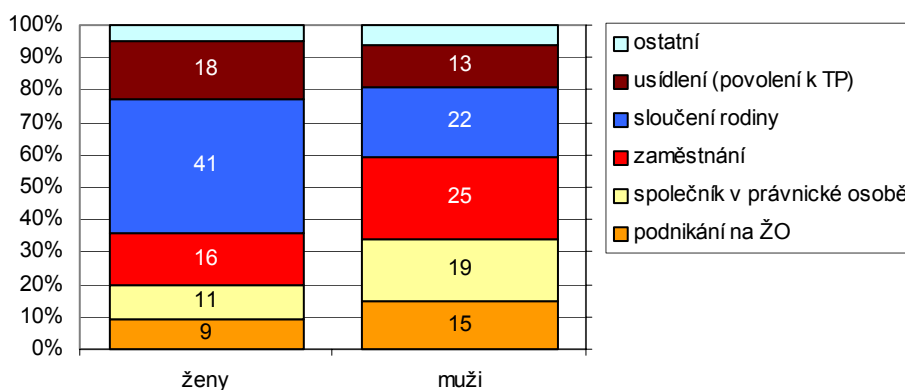
Shrnutí: v roce 2000 tedy mělo pobyt za účelem podnikání 29 % všech mužů-cizinců a o 10 procentních bodů méně, tj. 19 % všech žen-cizinek. Pobyt za účelem účasti v právnické osobě pak mělo 13 % mužů-cizinců a 8 % žen-cizinek. Rovněž u pobytu za účelem zaměstnání byl mezi muži a ženami zjištěn rozdíl 10 procentních bodů (tento typ pobytu byl zaznamenán u 23 % všech mužů a 13 % všech žen). Naopak téměř o 20 procentních bodů více žen-cizinek než mužů-cizinců mělo pobyt za účelem sloučení rodiny (38 % všech žen a 19 % všech mužů).

V roce 2003 mělo pobyt za účelem podnikání již méně, tj. 15 % všech mužů-cizinců a 9 % všech žen-cizinek. Pobyt jako společník v právnické osobě mělo pak 19 % mužů a 11 % žen; pobyt za účelem zaměstnání byl zjištěn u 25 % všech mužů-cizinců a téměř o 10 procentních bodů méně, tj. u 16 % všech žen-cizinek. Rovněž rozdíl 20 procentních bodů byl zaznamenán u pobytů za účelem sloučení rodiny, tento typ pobytu mělo 41 % všech žen-cizinek a pouze 22 % všech mužů-cizinců.

Graf 22: Cizinci s délkou pobytu nad 1 rok podle pohlaví a vybraných účelů pobytu - 31. 12. 2000 (Pramen: CPP ČR)

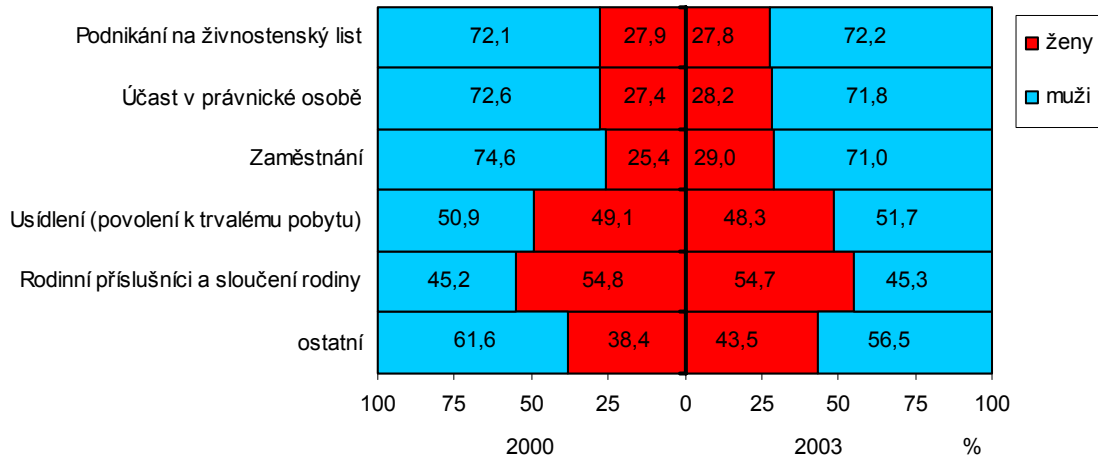

Graf 23: Cizinci s délkou pobytu nad 1 rok podle pohlaví a vybraných účelů pobytu - 31. 12. 2003 (Pramen: CPP ČR)

V následujícím grafu je uvedeno, jaké byly a jak se v čase měnily podíly žen a mužů u vybraných účelů pobytu. Na první pohled je patrné, že nejvyšší podíl žen byl zaznamenán v rámci pobytu za účelem sloučení rodiny – 55 % cizinců, kteří měli tento typ pobytu, byly ženy (v obou sledovaných letech, tj. 2000 a 2003). Druhým pobytem, u něhož byl zaznamenán vyrovnaný poměr žen a mužů (tj. 50 %), byl pobyt za účelem usídlení na základě povolení k trvalému pobytu. Rozložení žen a mužů u výše uvedených pobytů (pobyt za účelem sloučení a usídlení) bylo ve zkoumaných letech (2000 a 2003) prakticky shodné. Nyní k pobytu za účelem zaměstnání. 25 % cizinců, kteří měli v roce 2000 tento typ pobytu, byly ženy, v roce 2003 představovaly ženy 29 % všech cizinců s tímto typem pobytu. Ženy pak představovaly 27-28 % všech cizinců s pobytem za účelem podnikání na živnostenský list a rovněž všech cizinců za účelem účasti v právnické osobě, a to v obou sledovaných letech.

Graf 24: Cizinci s délkou pobytu nad 1 rok - struktura pohlaví ve vybraných účelech pobytu - rok 2000 a 2003 (k 31.12.) (Pramen: ŘS CPP ČR)

1.6.1. Státní občanství a účel pobytu cizinců

Rozdíly mezi účely pobytu cizinců byly zjištěny především mezi jednotlivými státními občanstvími. Po uznání specifičnosti příslušného státního občanství lze rozlišit rovněž rozložení účelů pobytu mužů-cizinců a žen-cizinek. Základní podobu odlišností mezi muži a ženami lze popsat jako vyšší zastoupení pobytů za účelem ekonomické aktivity u mužů a na druhé straně, v porovnání s muži, vyšší zastoupení pobytů za účelem sloučení rodiny v případě žen. (V následujících řádcích budou vzhledem k celkovým počtům cizinců příslušných státních občanství, jakož i faktu, že zkoumána je ekonomická aktivita těchto osob, uvedeny údaje pouze za osoby v produktivním věku (tj. 15-64 let), a to k 31. 12. 2003.)

U cizinců se státním občanstvím Ukrajiny v produktivním věku byly zjištěny ponejvíce ekonomické motivy, a to účast v právnické osobě, podnikání na živnostenský list a zaměstnání. Mezi ženami bylo pak významným účelem pobytu sloučení s rodinou, tento účel pobytu byl zjištěn téměř u 30 % všech žen se státním občanstvím Ukrajiny. Přibližně 60 % všech žen-cizinek (v produktivním věku) mělo pobyt za účelem některé z ekonomických aktivit, tento typ pobytu mělo pro srovnání 90 % všech mužů-cizinců. Pouze 5 % všech mužů, občanů Ukrajiny mělo pobyt za účelem sloučení rodiny, tj. téměř o 25 procentních bodů méně než tomu bylo v případě žen se státním občanstvím Ukrajiny. V rámci detailnějšího rozboru pobytů za účelem některé z ekonomických aktivit bylo zjištěno, že nejvyšší podíl byl zaznamenán u pobytů za účelem účasti v právnické osobě (tento účel pobytu mělo 35 % všech cizinců se státním občanstvím Ukrajiny v produktivním věku, 41 % mužů, 24 % žen), druhým v pořadí byl pobyt za účelem zaměstnání (24 % těchto osob, 25 % mužů, 21 % žen), 21 % osob pak vlastnilo povolení k pobytu s cílem podnikat na živnostenský list (24 % mužů, 17 % žen).

U cizinců se státním občanstvím Slovenska převažoval pobyt za účelem zaměstnání, který mělo téměř 60 % všech mužů a o 17 procentních bodů méně žen v produktivním věku. 73 % všech mužů pak mělo pobyt za účelem některé z ekonomických aktivit, a stejně tak 63 % všech žen (rozdíl je tedy znatelně nižší než u cizinců se státním občanstvím Ukrajiny či Polska). Kromě pobytu za účelem zaměstnání se jednalo o pobyt za účelem podnikání na živnostenský list; tento typ pobytu byl zjištěn téměř u 12 % cizinců se státním občanstvím Slovenska, mužů a pro porovnání pouze u necelých 1,5 % žen. Pobyt za účelem sloučení rodiny mělo pak 38 % všech žen a téměř o 20 procentních bodů méně všech mužů. U cizinců se státním občanstvím Slovenska je možno uvést ještě pobyt za účelem studia či praxe, který byl zaznamenán v průměru u 5 % těchto osob (u 3 % mužů a téměř 9 % žen).

U cizinců se státním občanstvím Vietnamu byl zaznamenán pobyt s účelem podnikání na živnostenské oprávnění a také pobyt za účelem usídlení a sloučení s rodinou. Pobyt za účelem podnikání na živnostenské oprávnění mělo 47 % všech mužů-cizinců, občanů Vietnamu a 35 % všech

žen stejného státního občanství (jedná se o cizince v produktivním věku). Následující dva typy pobytu již byly zjištěny o něco více u žen než u mužů, tj. pobyt za účelem usídlení na základě povolení k trvalému pobytu mělo téměř 30 % všech mužů tohoto státního občanství a téměř o 10 procentních bodů více žen. Pobyt za účelem sloučení rodiny byl u tohoto státního občanství v porovnání s občanstvími ostatními více vyrovnaný, tento typ pobytu byl zjištěn téměř u 20 % všech mužů a u necelých 25 % všech žen se státním občanstvím Vietnamu.

U cizinců se státním občanstvím Polska měli muži ponejvíce pobyt za účelem zaměstnání, tento pobyt mělo 57 % všech mužů a pouze 7 % všech žen v produktivním věku. Pobyt za účelem usídlení na základě povolení k trvalému pobytu byl zaznamenán u 11 % všech mužů a 8 % všech žen se státním občanstvím Polska. Velmi výrazný rozdíl byl zjištěn u pobytů za účelem sloučení rodiny osob tohoto státního občanství – tento typ pobytu byl zaznamenán téměř u 30 % všech mužů a u 84 % všech žen se státním občanstvím Polska.

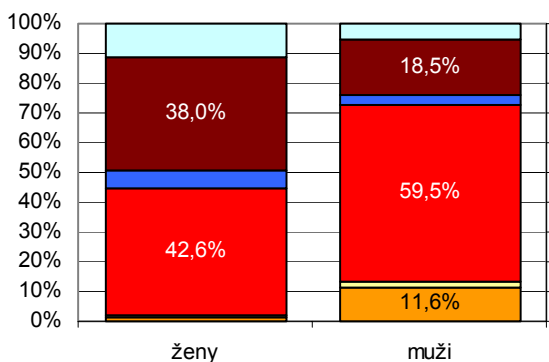
U cizinců se státním občanstvím Ruska dominoval pobyt s účelem „účast v právnické osobě“, rovněž pobyt za účelem sloučení s rodinou. Pobyt za účelem účasti v právnické osobě mělo 47 % všech mužů tohoto státního občanství a 36 % všech žen. Poměr mužů a žen v případě pobytu za účelem usídlení byl pak vyrovnaný, pohyboval se okolo 15 % mužů, resp. žen. Pobyt za účelem sloučení rodiny mělo pak 20 % všech mužů, cizinců se státním občanstvím Ruska a o 16 procentních bodů více žen-cizinek s ruským státním občanstvím (osoby v produktivním věku). Významnější zastoupení těchto osob bylo zjištěno ještě u pobytu za účelem usídlení na základě povolení k trvalému pobytu, který mělo 15 % všech mužů a stejně tak žen.

Mezi tři nejčastější účely pobytu u cizinců se státním občanstvím Německa v produktivním věku patřil pobyt za účelem sloučení rodiny, který mělo v průměru téměř 45 % těchto osob (39 % mužů, 59 % všech žen tohoto státního občanství), dalším významným účelem byla účast v právnické osobě, která byla zaznamenána u 28 % mužů a u 8 % všech žen, občanů Německa. Pobyt za účelem zaměstnání byl zjištěn v průměru u 16 % cizinců se státním občanstvím Německa v produktivním věku (18 % všech mužů, 12 % všech žen příslušného státního občanství).

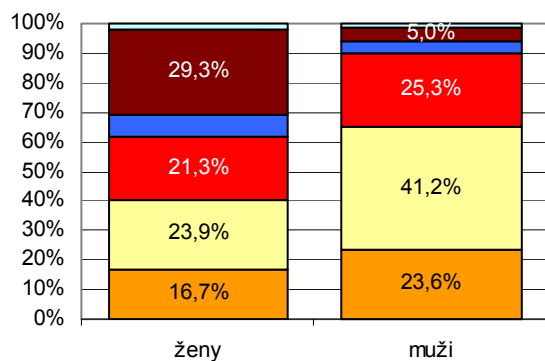
U cizinců se státním občanstvím Bulharska v produktivním věku byl zastoupen pobyt za účelem zaměstnání, který mělo 35 % všech mužů a srovnatelně 30 % všech žen tohoto státního občanství. Pobyt za účelem sloučení s rodinou byl zjištěn rovněž v podobných poměrech u mužů i žen, tj. u 34 % všech mužů-cizinců, občanů Bulharska a 31 % žen. 16 % všech cizinců se státním občanstvím Bulharska mělo pobyt na základě usídlení (s přídatkem povolení k trvalému pobytu), a to 13 % všech mužů a 23 % všech žen.

Cizinci s délkou pobytu nad 1 rok v produktivním věku podle pohlaví a vybraných účelů pobytu – k 31. 12. 2003 (Pramen: CPP ČR)

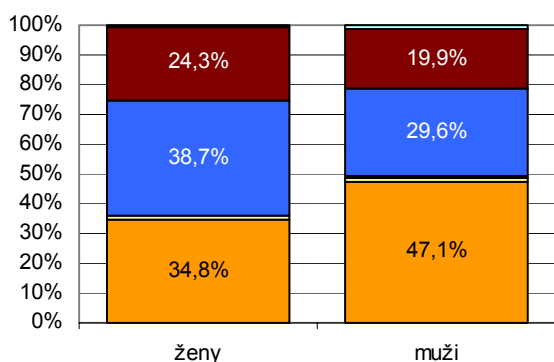
Graf 25: Občané Slovenska

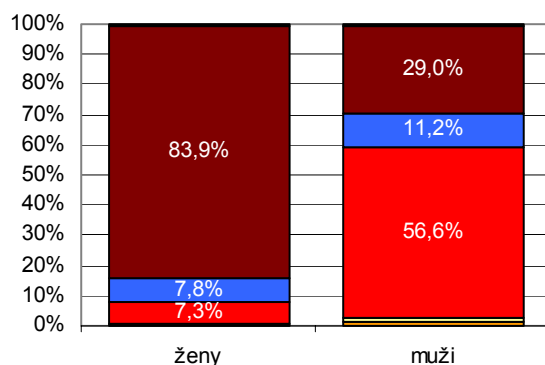
Graf 26: Občané Ukrajiny

Graf 27: Občané Vietnamu

Graf 28: Občané Polska

Graf 29: Občané Ruska

